
Kronika

Palestra 2/5-6(8), 101-108

1958

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

1. SPRAWY BYTOWO-SOCJALNE ADWOKATURY

Wśród szerokich rzesz adwokatury coraz częściej toczy się dyskusja na temat zabezpieczenia adwokatów na starość oraz w ogóle w wielu sprawach dotyczących bytowych zagadnień adwokatury. Omawia się więc projekty założenia domu wypoczynkowego, korzystania z sanatoriów, zabezpieczenia na starość i na wypadek utraty zdolności wykonywania zawodu itp.

Rozwiązanie tych zagadnień ma obecnie szczególne znaczenie, jeśli się zważy, że część adwokatury zarabia poniżej ustalonej siatki płac dla wykwalifikowanych pracowników umysłowych, a jednocześnie jest pozbawiona wszystkich przywilejów, z jakich korzysta człowiek pracy, a więc płatnych urlopów, wczasów, sanatoriów, lecznictwa publicznego, a przede wszystkim renty starczej.

Redakcja „Palestry” postanowiła poświęcić tym zagadnieniom specjalną uwagę i w tym celu zamierza opublikować w tych sprawach głosy Kolegów, ich ewentualne postulaty i projekty.

Dyskusja taka dałaby możność władzom adwokatury rozwiązania pewnych zagadnień we własnym zakresie, a jednocześnie dostarczyłaby wiele cennego materiału, na podstawie którego wystąpiono by do odpowiednich władz z projektami zmierzającymi do realizacji zgłoszonych w tej sprawie wniosków czy dezyderatów.

W związku z powyższym otwieramy łamy „Palestry” dla dyskusji na powyższe tematy i prosimy Kolegów o nadsyłanie swoich uwag, poglądów, projektów itp. w zakresie spraw bytowo-socjalnych adwokatury.

R e d a k c j a

2. KONFERENCJA MIĘDZYNARODOWEGO ZRZESZENIA NAUK PRAWNYCH PRZY UNESCO

Jak podaje „Sowietskoje gosudarstwo i prawo” (nr 4 z 1958 r.), we wrześniu 1957 r. odbyła się w Chicago konferencja Międzynarodowego Zrzeszenia Nauk Prawnych przy UNESCO. Brało w niej udział 112 delegatów z 24 państw. Polskę reprezentowali prof. S. Rozmaryn i prof. W. Czachórski.

Tematem obrad trzech sekcji były następujące zagadnienia:

- 1) praworządność w państwach zachodnich,
- 2) środki prawne pomagające do umocnienia małżeństwa,
- 3) wpływ ustawodawstwa zachodniego na ustawodawstwo państw wschodnich.

Po konferencji ogólnej odbyło się posiedzenie Komitetu Wykonawczego Międzynarodowego Zrzeszenia Nauk Prawnych. Omawiano tam szereg ważnych zagadnień charakteru organizacyjnego, a to w związku z oczekiwanym zwołaniem przez Zrzeszenie w 1958 r. w Warszawie międzynarodowej konferencji poświęconej praworządności w krajach socjalizmu.

3. Z ŻYCIA ZRZESZENIA PRAWNIKÓW POLSKICH

W dniu 23 marca 1958 r. odbyło się doroczne zebranie wyborcze Koła Warszawskiego ZPP. Na zebraniu tym wybrany został Zarząd Koła, który ukonstytuował się następująco:

Prezes Zarządu	—	Michał Kulczycki	—	prezes Sądu Woj. dla m. st. Warszawy
Wiceprezesa	—	Zygmunt Kozanecki	—	prokurator
		Zdzisław Krzemiński	—	adwokat
Sekretarz	—	Michał Barciszewski	—	sędzia SN
Skarbnik	—	Michał Karyłowski	—	adwokat
Członkowie Prez.	—	Janusz Gumkowski	—	dyr. Głównej Komisji do Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce
		Jerzy Malinowski	—	prokurator
		Mieczysław Szerer	—	sędzia SN
Członkowie Zarz.	—	Jerzy Harasimowicz	—	pracow. nauk.
		Wanda Kamińska	—	adwokat
		Wacław Klein	—	adwokat
		Edward Kulesza	—	prezes resortowej Komisji Arbitrażowej
		Tadeusz Kłosiński	—	adwokat
		Stanisław Pławski	—	prof., sędzia SN
		Władysław Pocij	—	adwokat

Dyskusja na zebraniu wyborczym koncentrowała się wokół zagadnień organizacyjnych. Szczególną uwagę poświęcono znacznemu spadkowi aktywności ZPP oraz zagadnieniu wznowienia jego autorytetu. Uznano, że warunkiem podniesienia autorytetu ZPP jest zwiększenie jego aktywności, co powinno się przejawiać w pracy merytorycznej dotyczącej aktualnych zagadnień życia prawniczego w kraju.

4. PRACE KOMISJI KODYFIKACYJNEJ

Komisja Kodyfikacyjna przy Ministrze Sprawiedliwości rozpoczęła swą pracę w grudniu 1956 r.

Komisja liczy obecnie 49 członków i dzieli się na wydziały: prawa cywilnego, prawa karnego, organizacji wymiaru sprawiedliwości.

Z wydziałów wyłonione zostały zespoły do opracowania poszczególnych gałęzi prawa.

Wydział prawa cywilnego ma trzy zespoły: prawa materialnego, prawa procesowego, prawa międzynarodowego prywatnego.

Wydział prawa karnego ma dwa zespoły: prawa materialnego, prawa procesowego.

Wydział organizacji wymiaru sprawiedliwości ma cztery zespoły: ustroju sądów, ustroju prokuratury, ustroju adwokatury, ustroju sądownictwa administracyjnego.

Tryb pracy Komisji Kodyfikacyjnej jest następujący:

Na podstawie projektu zgłoszonego przez referenta, uwag koreferenta oraz dyskusji zespół przyjmuje projekt danego aktu normatywnego i przedstawia go właściwemu wydziałowi. Na posiedzeniu wydziału odbywa się szeroka dyskusja nad projektem. Po przyjęciu projektu przez wydział, projekt poddawany jest dyskusji publicznej, po czym wraca do zespołu w celu ponownego opracowania z uwzględnieniem wyników tej dyskusji. Następnie jest on ponownie przedstawiony wydziałowi, a po przyjęciu go — zostaje przedstawiony do akceptacji zgromadzeniu ogólnemu Komisji Kodyfikacyjnej. Uchwalony w ten sposób projekt przekazany będzie Ministrowi Sprawiedliwości z wnioskiem o zgłoszenie go — jako projektu ustawy — do Sejmu.

W chwili obecnej prace komisji nad żadnym z projektów nie zostały tak dalece zaawansowane, aby można było przystąpić do dyskusji publicznej nad nimi.

Najdalej posunięte są prace nad projektem ustawy o ustroju sądów administracyjnych. Znacznie też zaawansowane są prace nad projektem procedury cywilnej (zespół przyjął już projekt postępowania spornego rozpoznawczego, nie zostały jednak jeszcze opracowane przepisy spornych postępowań odrębnych oraz postępowania niespornego).

Poza zwykłym zasadniczym zadaniem, jakim jest przygotowanie projektów wyżej wymienionych ustaw, Komisja Kodyfikacyjna wydawała także opinię o następujących projektach aktów normatywnych: noweli do kodeksu postępowania karnego, noweli do kodeksu postępowania cywilnego, dekretu o ściganiu wybryków chuligańskich, też do prawa geologicznego oraz niektórych umów o obrocie prawnym z zagranicą.

5. Z ŻYCIA IZB ADWOKACKICH

Izba katowicka

1. Dnia 16 lutego 1958 r. odbyło się Walne Zgromadzenie członków Wojewódzkiej Izby Adwokackiej w Katowicach.

Sprawozdanie z działalności Rady za rok 1957 złożył dziekan dr Karol Stach, powołując się w tej mierze na pisemne sprawozdanie oraz omawiając ponadto ważniejsze problemy dotyczące adwokatury.

W imieniu Komisji Rewizyjnej złożył sprawozdanie i wniosek o udzielenie absolutorium Radzie Adwokackiej adw. Włodzimierz Kowal.

W dyskusji zabierało głos kilku kolegów, przy czym jak wynika z dyskusji, członkowie Izby najbardziej interesują się sprawami utrzymania i rozwijania praworządności, kwestią wpisów na listę adwokatów oraz sprawą aplikantów adwokackich.

Na zebranie przybył Wiceminister Sprawiedliwości F. Sadurski, który zabrał głos i udzielił szeregu wyjaśnień w poruszonych przez adwokatów sprawach. Podkreślając potrzebę współdziałania adwokatów z wymiarem sprawiedliwości, podniósł zastrzeżenia co do niektórych wystąpień adwokatów, które nie przynoszą pożytku ani wymiarowi sprawiedliwości, ani adwokaturze.

Minister omówił również projekty nowych ustaw, a w szczególności projekt noweli do ustawy o ustroju adwokatury.

2. Dnia 27 lutego 1958 r. odbyło się w gmachu Sądu Wojewódzkiego w Katowicach spotkanie sędziów z radcami prawnymi, zainicjowane przez Zrzeszenie Prawników Polskich.

Na zebraniu tym omawiano sprawę prekluzji roszczeń podlegających rozpatrzeniu przez Komisję Arbitrażową oraz sprawę odpowiedzialności za dopuszczenie do prekluzji.

Ponadto, zgodnie z ankietą Zrzeszenia Prawników Polskich, zebrani omawiali sprawę praktyki radców prawnych. Zebrani wyrazili pogląd, że radcowie prawni powinni przynajmniej przez 1 rok aplikować w sądzie, adwokaturze lub Komisji Arbitrażowej, a jeśli niektórzy radcowie prawni pragnęliby mieć pełne kwalifikacje sędziowskie i adwokackie, to powinni aplikować przez 3 lata i po tym terminie poddać się egzaminowi przed Komisją złożoną z sędziów i adwokatów pod przewodnictwem prezesa Okręgowej Komisji Arbitrażowej.

3. W związku z zawiadomieniem adw. Z. o swym wyjeździe za granicę tudzież wnioskiem Zespołu Adwokackiego, do którego wymieniony kolega należał, Rada Adwokacka dokonała skreślenia go z grona członków Zespołu.

Na posiedzeniu Rady Adwokackiej w dniu 15.3. br. wywiązała się ożywiona dyskusja, czy wyjazd za granicę i pozostawanie za granicą przez kilka miesięcy, a w związku z tym brak wszelkiej aktywności w Zespole, powinien być tolerowany (i jak długo), czy też powinno nastąpić skreślenie adw. Z. z listy adwokatów tut. Izby.

Rada Adwokacka postanowiła skreślić adw. Z. z grona członków Zespołu, natomiast pozostawić go na liście adwokatów.

4. Minister Sprawiedliwości zatwierdził uchwałę Rady Adwokackiej w Katowicach nie uwzględniającej wniosku ob. D. o wpis na listę adwokatów i podzielił tym samym pogląd prawny Rady Adwokackiej w Katowicach, że zwolnienie od obowiązku aplikacji sądowej i egzaminu sędziowskiego ze względu na praktykę w Komisji Arbitrażowej nie jest równoznaczne z kwalifikacjami i praktyką sądową.

Sprawa ta jest o tyle interesująca, że Rada Adwokacka w Warszawie dopuściła w analogicznych wypadkach do adwokatury osoby, które przez 3 lata pełniły obowiązki radcy prawnego w Komisji Arbitrażowej.

5. Kilka zespołów adwokackich zwróciło się do Rady Adwokackiej w Katowicach z zapytaniem, czy jest dopuszczalne obciążanie pewnych adwokatów większą kwotą na koszty administracyjne, a w szczególności na koszty wynagrodzenia personelu, niż to wynika z proporcjonalnego obciążania kosztami poszczególnych adwokatów. Dotyczy to w szczególności tych adwokatów, którzy wobec dużej praktyki korzystają w znacznie większym rozmiarze z usług personelu, niż wynika to z ich obciążenia na koszty utrzymania tegoż personelu.

Rada Adwokacka wyjaśniła, że personel jest personelem zespołów, a nie poszczególnych adwokatów, w wypadkach więc wyjątkowych, gdy ryczałt administracyjny nie wystarcza na pokrycie kosztów administracyjnych, zespół może w inny sposób dokonać podziału obciążeń, niż to wynika z normalnych obciążeń w stosunku do osiąganych obrotów. Zdaniem bowiem Rady Adwokackiej w Katowicach jest to sprawa wewnętrzna zespołu i kierownictwo zespołu oraz jego członkowie mają prawo ustalić inny sposób wynagrodzenia personelu w tych wypadkach, gdy niektórzy adwokaci korzystają z usług tego personelu w większym rozmiarze. Wobec jednak mnożenia się tego rodzaju zagadnień, a w szczególności

w związku ze specyficznym sposobem pracy niektórych adwokatów (konieczność przepisywania na maszynie akt sądowych), Rada Adwokacka zajęła stanowisko, że koszty tych przepisywań ponosić powinien sam adwokat.

6. Zastanawiając się nad sprawą diet dla aplikantów adwokackich w związku z dojazdami na szkolenie, Rada Adwokacka uznała, że wobec przymusowego charakteru tego szkolenia Rada Adwokacka będzie zwracać aplikantom koszty przejazdu. Natomiast szkolenie leży w interesie aplikantów i dlatego Rada Adwokacka doszła do wniosku, że diet aplikantom wypłacać nie należy.

I z b a k r a k o w s k a

Dnia 8 marca 1958 r. odbyło się w Krakowie doroczne Zwyczajne Walne Zgromadzenie adwokatów Izby krakowskiej.

Dziekan Rady Adwokackiej adw. dr Stefan Kosiński i przewodniczący Komisji Rewizyjnej adw. dr Bruno Pokorny złożyli sprawozdania. Skarbnik adw. mgr Adam Jagielski przedstawił preliminarz budżetowy. Na wniosek wicedziekana adw. dra Rudolfa Güntnera uchwalono:

- 1) podwyższyć składkę na tzw. pozgonne z kwoty 15 zł na 30 zł od osoby;
- 2) ustalić składkę członkowską w wysokości 3,5% od obrotu, z czego 2,5% na koszty administracyjne, a 1,0% na Fundusz Pomocy Koleżeńskiej;
- 3) podwyższyć zapomogę pośmiertną dla wdów po adwokatach z kwoty 7 500 zł do kwoty 15 000 zł.

Poza tym upoważniono Radę do załatwienia sprawy zniesienia dotychczasowej współwłasności nieruchomości z Izbą rzeszowską.

Wreszcie ponowiono uchwałę zeszłorocznego Walnego Zgromadzenia z dnia 7 kwietnia 1957 r., że adwokatura krakowska domaga się przywrócenia trzeciej instancji w postępowaniu sądowym cywilnym i karnym.

I z b a ł ó d z k a

1. W dniu 16 marca br. odbyło się Walne Zgromadzenie Łódzkiej Izby Adwokackiej. W skład honorowego prezydium Zgromadzenia weszli przedstawiciele Komitetu Łódzkiego i Komitetu Wojewódzkiego PZPR, prezesi sądów wojewódzkich i szefowie prokuratur. Zebraniu przewodniczył adw. Mieczysław Jarosz.

Zgromadzenie wysłuchało sprawozdania ogólnego i finansowego Rady Adwokackiej w Łodzi. Po sprawozdaniu problemowym dziekana Rady rozwinęła się dyskusja m.i. na temat sądownictwa dyscyplinarnego, na którego niedomagania wskazywało sprawozdanie problemowe. W ramach dyskusji nad problemami socjalno-bytowymi zebrani rozważali projekt stworzenia funduszu pożyczkowego, z którego udzielano by pożyczek dla kolegów budujących mieszkania spółdzielcze. Podnoszono również trudności, jakie powstają w praktyce przy odprowadzaniu przez zespoły tzw. nadwyżek z ryczałtu na rzecz Rady Adwokackiej. Trudności te uszczuplają fundusze Rady, które mogłyby być przeznaczone na rozwinięcie szerszej działalności socjalnej.

Po wysłuchaniu sprawozdania Komisji Rewizyjnej Zgromadzenie zatwierdziło zamknięcia rachunkowe z roku 1957 i udzieliło Radzie absolutorium, jak również

uchwaliło budżet Izby łódzkiej na rok 1958, przy czym składkę na rzecz Rady uchwalono w wysokości dotychczasowej, tj. 4% od obrotu.

2. W dniu 15 marca br. Rada Adwokacka nabyła nieruchomość w Łodzi (przy ul. Piotrkowskiej nr 63), w której znajduje się obecnie siedziba Rady.

3. W siedzibie Rady Adwokackiej uruchomiono dla kolegów i ich rodzin bibliotekę-wypożyczalnię, dla której zakupuje się większość ukazujących się nowości beletrystycznych. Zorganizowano również — tak jak w roku ubiegłym — kursy nauki języków obcych dla dzieci adwokatów. Czynny jest również w lokalu Rady pokój gościnny dla adwokatów zamiejscowych.

Izba poznańska

W dniu 22 marca br. odbyło się doroczne Walne Zgromadzenie Poznańskiej Izby Adwokackiej.

Po wyczerpaniu normalnego porządku obrad wywiązała się ożywiona dyskusja, która dotyczyła przede wszystkim spraw bytowych adwokatury poznańskiej. W głosach dyskutantów przebijała troska o los adwokatów, którzy na skutek przewlekłej choroby lub też z powodu starości pozbawieni są możliwości zarobkowania. Problem ten uważany jest za bardzo palący ze względu na pogłębiającą się pauperyzację stanu adwokackiego przy jednoczesnym wyznawaniu przez Ministerstwo Sprawiedliwości zasady „otwartych drzwi”. W związku z tym Walne Zgromadzenie zaleciło Radzie Adwokackiej zajęcie się tym problemem, jak również zwrócenie się do NRA, by wystąpiła z odpowiednim memoriałem do Ministerstwa Sprawiedliwości o ustawowe uregulowanie odpłatności przez Skarb Państwa zastępstwa urzędowego. Mnoży się bowiem liczba spraw, w których przydziela się adwokatów z urzędu, długotrwałe zaś rozprawy karne (trwające nieraz tydzień, a nawet i dłużej) pozbawiają adwokata wyznaczonego w takiej sprawie jakichkolwiek możliwości zarobkowania w tym czasie.

Izba warszawska

1. W dniu 8 marca 1958 r. w sali konferencyjnej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Warszawie przy ul. Myśliwieckiej 6 odbyło się Walne Zgromadzenie członków Izby Adwokackiej w Warszawie. W Zgromadzeniu wzięło udział 1.095 członków Izby. Na zebranie przybyli delegaci: Ministra Sprawiedliwości, Naczelnicy Rady Adwokackiej, Najwyższego Sądu Wojskowego, Sądu Wojewódzkiego dla m. st. Warszawy i województwa warszawskiego, Prokuratury stołecznej, Sądu ubezpieczeń społecznych, Stronnictwa Demokratycznego oraz przedstawiciele prasy.

Walne Zgromadzenie:

zatwierdziło: —

- zamknięcie rachunkowe za rok 1957, udzielając zarazem Radzie Adwokackiej absolutorium,
- budżet Izby na r. 1958 z pewnymi zmianami po stronie wpływów i wydatków, ustalając jednocześnie składkę na potrzeby Izby w wysokości 3%, nie mniej jednak niż 52 zł miesięcznie;

przeznaczyło nadwyżkę budżetową z roku 1957 na potrzeby inwestycyjne Izby;

przyjęło do wiadomości i zatwierdziło sprawozdanie Rady Adwokackiej w Warszawie z działalności za okres od 15.II.1957 r. do 15.II.1958 r.;

zleciło Radzie Adwokackiej —

- dołożenie wszelkich starań, by dochodzenia dyscyplinarne przeciwko adwokatom obrońcom w sprawach tzw. tajnych były zakończone jak najrychlej,
- opracowanie projektu zaopatrzenia na starość i na wypadek choroby,
- zwrócenie się do Naczelnej Rady Adwokackiej z wnioskiem o wystąpienie do właściwych czynników legislacyjnych w sprawie przywrócenia instytucji ferii sądowych;

przekazało Radzie Adwokackiej do rozpatrzenia szereg wniosków poszczególnych adwokatów, dotyczących różnych spraw zawodowych, jak np. uregulowania zagadnienia obron z urzędu, występowania adwokatów przed władzami administracyjnymi, narad adwokatury, sądownictwa i prokuratury itp.

2. W związku z ukazaniem się w nrze 3 „Prawa i Życia“ artykułu redaktora Jerzego Rawicza pt. „Medytacje o wolności“, którego jeden z fragmentów dotyczył sprawy udziału adwokatów w tzw. procesach tajnych i stawiał pod adresem Rady zarzut nieetycznego postępowania — Rada Adwokacka w Warszawie wystosowała do Zarządu Głównego ZPP pismo treści następującej:

W nrze 3 „Prawa i Życia“ z dnia 9.II.1958 r. ukazał się artykuł Jerzego Rawicza pt. „Medytacje o wolności“, którego jeden z fragmentów dotyczy udziału adwokatów w tzw. procesach tajnych.

W związku z treścią tego fragmentu Rada Adwokacka stwierdza przede wszystkim, że uchylony w następstwie przez Naczelną Radę Adwokacką komunikat, zawierający m.i. oficjalnie dostarczony w swoim czasie przez Prezesa Sądu Wojewódzkiego dla m. st. Warszawy wykaz adwokatów występujących w procesach tajnych, nie był dziełem „grupy adwokatów“, lecz zapadł w formie uchwały Rady po wyczerpującej dyskusji, w trakcie której Rada odrzuciła zgłoszone wnioski zmierzające do potępienia udziału adwokatów w tych procesach.

Zawarty we wspomnianym fragmencie artykułu zarzut nieetycznego postępowania musi być więc zrozumiany jako skierowany pod adresem Rady.

Tego rodzaju ocena nie powinna znaleźć się, zdaniem Rady, w organie Zrzeszenia, skupiającego w swych szeregach znaczną liczbę adwokatów.

Stanowisko Rady Adwokackiej w sprawie procesów tajnych, jak i stanowisko poszczególnych adwokatów może być przedmiotem krytycznej oceny, nie uzasadnia to jednak kwestionowania uczciwości pobudek działania tych czy innych adwokatów w tej sprawie.

W odpowiedzi na powyższe Zarząd Główny Zrzeszenia Prawników Polskich nadesłał do Rady Adwokackiej pismo z dnia 27.III.1958 r. następującej treści:

W odpowiedzi na pismo z dnia 19.II.1958 r., L. dz. 770/58 Prezydium Zarządu Głównego Zrzeszenia Prawników Polskich uprzejmie zawiadamia, że treść powyższego pisma zakomunikowana została Naczelnemu Redaktorowi „Prawa i Życia“ z równoczesnym zaleceniem zwrócenia szczególnej uwagi na materiały dotyczące adwokatury, publikowane na łamach „Prawa i Życia“.

3. Rada Adwokacka w Warszawie przystąpiła do opracowania projektu przepisów w sprawie zaopatrzenia emerytalnego adwokatów. Komisja Socjalno-Bytowa jest w trakcie zbierania koniecznych danych dotyczących wieku adwokatów, ich stażu w adwokaturze, zaopatrzenia emerytalnego lub zasiłków z innych źródeł itp.

Harmonogram prac przedstawia się następująco:

- zakończenie prac Komisji Socjalno-Bytowej — do 15.V.1958 r.,
- powzięcie uchwały przez Radę Adwokacką w Warszawie — do 31.V.1958 r.,
- przedstawienie projektu Naczelnej Radzie Adwokackiej i ewentualne podjęcie uchwały przez plenarne posiedzenie NRA — wrzesień 1958 r.,
- wejście projektu w życie — 1.I.1959 r.